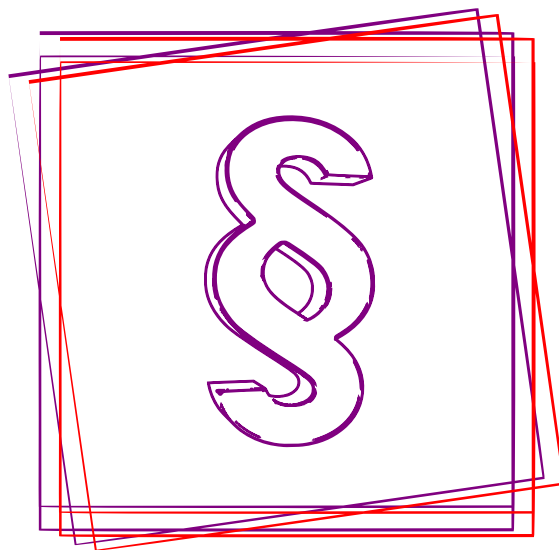

KIEDY RODZIC NIE PŁACI

czyli o przestępstwie niealimentacji

Dane aktualne na dzień 2.12.2024 r.

NIEZBĘDNIK PRAWNY

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA

Ministerstwo
Sprawiedliwości

KATOWICE
dla odmiany

Zadanie publiczne współfinansowane ze środków budżetu Państwa otrzymanych z Miasta Katowice

Spis treści

Spis treści	2
1. Wstęp	3
2. Obowiązek alimentacyjny	3
a. Obowiązek alimentacyjny, czyli co?	3
b. Czy rodzice zawsze muszą płacić alimenty na dzieci?	4
c. Kiedy można nie płacić alimentów?.....	5
3. Uporczywa niealimentacja	6
4. Przepięstwo niealimentacji w polskim prawie	6
5. Co można zrobić, gdy rodzic nie płaci alimentów na dziecko? ..	7
a. Wystąpić z wnioskiem do komornika o egzekucję alimentów	7
b. Złożyć pozew o alimenty przeciwko dziadkom ojczywym	8
c. Złożyć zawiadomienie do Prokuratury	8
d. Skorzystać z Funduszu Alimentacyjnego	9
e. Wystąpić o dokonanie wpisu do rejestru dłużników	10
Stowarzyszenie Na rzecz Poradnictwa Obywatelskiego DOGMA - informacje	11

1. Wstęp

Alimenty są formą finansowej ochrony dla osób, które nie są w stanie utrzymać się samodzielnie. Obowiązek alimentacyjny polega na dostarczaniu środków utrzymania tym członkom rodziny, którzy ze względu na wiek lub sytuację majątkową nie są w stanie samemu zaspokajać swoich potrzeb.

Uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego to przestępstwo, które może prowadzić do postępowania karnego. Polega na narażeniu osoby uprawnionej do alimentów na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Sprawca uporczywie uchyla się od ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego.

2. Obowiązek alimentacyjny

a. Obowiązek alimentacyjny, czyli co?

Zgodnie z art. 128 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego obowiązek alimentacyjny obejmuje obowiązek dostarczania:

- środków utrzymania
- środków wychowania

W praktyce niewystarczające będzie zapewnienie dzieciom wyżywienia, ale konieczne jest też zapewnienie wykształcenia oraz warunków do rozwoju.

Obowiązek alimentacyjny może zostać określony w:

- wyroku zasądającym alimenty
- postanowieniu o zabezpieczenie roszczeń alimentacyjnych na rzecz małoletniego dziecka czy rozwiedzionego małżonka
- ugodzie zawartej przed sądem, mediatorem bądź w innej umowie.

Obowiązek alimentacyjny, zgodnie z regulacją art. 128 k.r.o., obciąża krewnych linii prostej, jak również rodzeństwo, zatem do kręgu osób, wobec których taki obowiązek może zostać nałożony, należą dzieci, rodzice, dziadkowie, pradiadkowie, wnuki, prawnuki, jak również rodzeństwo – bracia i siostry.

b. Czy rodzice zawsze muszą płacić alimenty na dzieci?

Kodeks rodzinny i opiekuńczy stanowi, że rodzice mają obowiązek płacenia alimentów względem dziecka, które nie jest w stanie się samodzielnie utrzymać, z wyjątkiem, gdy dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania (art. 133 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego).

Należy pamiętać o tym, że dzieci mają prawo do standardu życia na równi z ich rodzicami, bez względu na to, czy rodzice żyją łącznie czy oddzielnie. Alimenty na dziecko powinny prowadzić do zrównania poziomu życia dziecka oraz rodzica.

Dorośle dziecko pozostające poza zakresem władzy rodzicielskiej (po ukończeniu 18 lat) także podlega alimentacji przez rodziców. Przepisy nie przewidują, że rodzice są zobowiązani do utrzymywania dziecka małoletniego, lecz ogólnie dziecka, które jest w niedostatku, lub nie ma możliwości samodzielnego utrzymania (czyli także po ukończeniu przez dziecko 18 roku życia). Najczęściej alimenty na dziecko w takiej sytuacji mają prowadzić do zapewnienia dziecku wykształcenia.

c. Kiedy można nie płacić alimentów?

Przepisy przewidują także możliwość uchylenia się rodziców od obowiązku alimentacyjnego względem dzieci. Zgodnie z art. 133 § 3 KRO, rodzice mogą się uchylić od wykonywania obowiązku alimentacyjnego, gdy:

- alimenty na pełnoletnie dziecko są połączone z nadmiernym uszczerbkiem dla rodziców (gdy przez finansowanie dzieci rodzicom przestaje wystarczać na finansowanie własnych potrzeb)
- dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania (najprościej mówiąc, gdy dziecku wygodnie i nie ma np. ochoty iść do pracy)

Rodzice mogą się też uchylić od obowiązku alimentacyjnego względem pełnoletnich dzieci, jeśli przemawiają za tym zasady współżycia społecznego. W praktyce będzie to niewdzięczne, wrogie zachowanie dziecka wobec rodziców, które nawet doprowadziło do rękoczynów z jego strony.

3. Uporczywa niealimentacja

Osoba uchylająca się od płacenia alimentów naraża uprawnionego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Uporczywa niealimentacja ma miejsce, gdy:

- wysokość zaległości powstałych wskutek uchylania się od płacenia alimentów stanowi równowartość co najmniej trzech świadczeń okresowych
- opóźnienie w świadczeniu obowiązku alimentacyjnego wynosi co najmniej trzy miesiące.

4. Przestępstwo niealimentacji w polskim prawie

Zgodnie z art. 209 Kodeksu karnego, osoba uchylająca się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego orzeczeniem sądowym, ugodą lub inną umową, może zostać ukarana:

- grzywną,
- ograniczeniem wolności,
- pozbawieniem wolności do jednego roku.

Odpowiedzialność karna - motywator do płacenia alimentów:

Odpowiedzialność karna może być motywacją dla dłużnika do regularnego płacenia należności. Należy jednak zaznaczyć, że skazanie za przestępstwo niealimentacji nie wpływa na wielkość zaległości alimentacyjnych. Stanowi jedynie dodatkową sankcję dla osoby unikającej obowiązku uiszczania świadczeń na rzecz dziecka.

W praktyce, postępowanie karne w sprawie niealimentacji może trwać wiele miesięcy, a nawet lat. W tym czasie dłużnik może zaciągnąć jeszcze większe zobowiązania, co utrudni spłatę należnych świadczeń. Dlatego ważne jest, aby obok postępowania karnego prowadzić również egzekucję należności alimentacyjnych na drodze cywilnej.

5. Co można zrobić, gdy rodzic nie płaci alimentów na dziecko?

a. Wystąpić z wnioskiem do komornika o egzekucję alimentów

Komornik sądowy to pierwsza osoba, do której należy się zwrócić. Wyrok zasądający alimenty opatrzony jest tzw. klauzulą wykonalności. Dzięki temu komornik sądowy ma prawo wyegzekwować należność od uchylającego się od płacenia alimentów dłużnika. Komornik pomoże napisać wniosek o wszczęcie egzekucji i ustali, gdzie przebywa dłużnik.

b. Złożyć pozew o alimenty przeciwko dziadkom ojczystym

Problem niepłacenia alimentów na dziecko można rozwiązać również poprzez złożenie w Sądzie pozwu o przyznanie alimentów od dziadków dziecka, jeżeli posiadają oni stały dochód, np. nadal pracują albo osiągają emeryturę.

Dziadkowie mogą być obciążeni obowiązkiem alimentacyjnym, jeżeli:

- oboje rodzice nie żyją,
- rodzic zobowiązany do płacenia alimentów nie jest w stanie sprostać swojemu obowiązkowi, np. jest ciężko i przewlekle chory;
- uzyskanie alimentów od zobowiązanego rodzica jest niemożliwe lub utrudnione, gdyż np. nie płaci w określonym terminie, notorycznie uchyla się obowiązku alimentacyjnego, zniknął i wyjechał za granicę, a ustalenie jego miejsca pobytu jest niemożliwe, przebywa w zakładzie karnym itp.

c. Złożyć zawiadomienie do Prokuratury

Zawiadomienie do Policji lub Prokuratury o popełnieniu przestępstwa to już wytoczenie cięższego działu, ale również zdarza się w praktyce. Chodzi po prostu o to, że osoba, która nie uiściła co najmniej trzech rat alimentacyjnych, dopuszcza się przestępstwa, o którym się zawiadamia właściwe organy.

d. Skorzystać z Funduszu Alimentacyjnego

To rozwiązanie, z którego należy skorzystać, gdy zawiedzie komornik i postępowanie karne. Aby otrzymać pieniądze z Funduszu Alimentacyjnego, należy zwrócić się do ośrodka pomocy społecznej w danej gminie.

Od października 2023 r. nastąpił wzrost kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania świadczeń z Funduszu. Aktualnie świadczenie z Funduszu Alimentacyjnego przysługuje osobom, których dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.209 zł miesięcznie.

Wprowadzone zmiany dotyczące Funduszu Alimentacyjnego zakładają również waloryzację wysokości świadczeń co 3 kolejne lata. Decydującym wskaźnikiem w tej kwestii będzie natomiast procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę.

WAŻNE:

11 grudnia 2024 r. Prezydent podpisał nowelizację ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zmiana zakłada podniesienie świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego do 1000 zł. Oznacza to, że od października br. zostanie wyrównana wysokość przyznanych świadczeń.

e. Wystąpić o dokonanie wpisu do rejestru dłużników

Jeśli dłużnik prowadzi działalność gospodarczą, to informacja o niepłaceniu alimentów, która znajdzie się w Krajowym Rejestrze Długów lub innym rejestrze dłużników prowadzących informacje o podmiotach gospodarczych, psuje dobrą opinie i wiarygodność.

Pomoc dla osób poszkodowanych przez niealimentację

Osoby, które mają problemy z wyegzekwowaniem alimentów, mogą skorzystać z pomocy specjalistów, takich jak adwokaci czy radcy prawni w podczas dyżurów w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i porad obywatelskich.

Stowarzyszenie Na rzecz Poradnictwa Obywatelskiego DOGMA - informacje

Stowarzyszenie „DOGMA” od ponad 20 lat prowadzi działalność poradniczą na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i będących w trudnej sytuacji życiowej.

Nasza organizacja od 2016 roku realizuje zadania wynikające z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej i posiada Certyfikat dla organizatorów placówek poradniczych dot. Modelu Wsparcia dla Poradnictwa Prawnego i Obywatelskiego, wyd. dnia 12.01.2014 r. przez Fundację Uniwersyteckich Poradni Prawnych.

W Punktach bezpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego powierzonych naszemu Stowarzyszeniu zyskałiśmy zaufanie klientów i opinię, że porady są przez nas prowadzone profesjonalnie, rzetelnie i z dużym wyczuciem.

Każda rozwiązana sprawa to nie tylko kolejny „numer klienta” w statystykach. To przede wszystkim problem, a nierzadko życiowy dramat człowieka, którego nie opuszcza poczucie bezsilności i bezradności; człowieka, któremu próbujemy pomóc w znalezieniu wyjścia z jego trudnej sytuacji. Staramy się pokazać, jak wielka siła drzemie w nim samym i jak wiele od niego zależy.

PUNKTY NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ PROWADZONE PRZEZ STOWARZYSZENIE "DOGMA"

- Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 3 MOPS, ul. Oblatów 24
- Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 5 MOPS, ul. Dębowa 16c
- Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 2 MOPS, ul. Warszawska 42

Porady są udzielane od poniedziałku do piątku od 16.00 do 20.00

PUNKTY NIEODPŁATNEGO PORADNICTWA OBYWATELSKIEGO PROWADZONE PRZEZ STOWARZYSZENIE "DOGMA"

- Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9 MOPS, ul. Krakowska 138
- Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8 MOPS, ul. Łętowskiego 6a
- Centrum Rehabilitacji Społecznej MOPS, ul. Wojewódzka 23

Porady są udzielane od poniedziałku do piątku od 16.00 do 20.00

PUNKTY NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ I MEDIACJI

Miejska Izba Wyrzeźwiń w Katowicach, ul. Macieja 10

Poniedziałek - piątek 16.00 - 20.00

Przychodnia nr 13 "Moja Przychodnia", ul. Ordona 3

Poniedziałek - piątek 8.00 - 12.00

Przychodnia nr 13 "Moja Przychodnia", ul. Ordona 3

Poniedziałek - piątek 13.00 - 17.00

Miejski Dom Kultury w Katowicach ul. Hallera 28

Poniedziałek - piątek 11.00 - 15.00

Miejski Dom Kultury w Katowicach ul. Markiefki 44a

Poniedziałek - piątek 9.00 - 13.00

ZAPISY NA PORADY

- **telefonicznie** - pod numerem telefonu: **32 259-37-36** w godzinach pracy urzędu
- **elektronicznie** - zapisując się przy pomocy formularza dostępnego na stronie: <https://zapisy-np.ms.gov.pl>

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA

Ministerstwo
Sprawiedliwości

KATOWICE
dla odmiany